

**Dirección Xeral de Formación Profesional
Rede de Conservatorios Profesionais de Música e Danza de Galicia**

MD85PRO01

Programación

Centro: CMUS Profesional de Santiago de Compostela

Materia/disciplina: Itinerario de Pedagogía

Curso: 2022 - 2023

Sabela Senn Lozoya

Índice

1	Introdución.....	3
2	Metodoloxía.....	3
3	Atención á diversidade.....	3
4	Temas transversais.....	4
	4.1. Educación en valores.....	4
	4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	4
5	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	4
6	Secuenciación do curso.....	5
	6.1. Curso: 6º de Grao Profesional.....	5
	6.1.1. Obxectivos.....	5
	6.1.2. Contidos.....	5
	6.1.3. Avaliación.....	6
	6.1.4. Medidas de recuperación.....	8
	6.1.5. Recursos didácticos.....	9
7	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	10
8	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	10
9	Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	10

1 Introducción

Segundo o Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, específico para a comunidade autónoma de Galicia, a materia de Pedagogía forma parte dun dos itinerarios posibles para continuar os estudos de Grao Superior, tanto na opción de pedagogía do instrumento coma na de pedagogía da linguaxe e da educación musical. Este itinerario posibilitalle ao alumnado o acceso ao coñecemento dos principios que rexen o ensino musical e a súa forma de transmisión. Preténdese posibilitarlle uns criterios de actuación concretos, partindo do coñecemento e da comprensión dos recursos das principais metodoloxías no eido da educación musical. A materia impartirase no sexto curso de Grao Profesional cunha duración dunha hora semanal.

2 Metodoloxía

Dende o principio a materia de pedagogía deberá atender a tres vertentes: o ensino instrumental, o ensino da linguaxe musical e o ensino musical en ámbitos diferentes ao conservatorio, xa que esta materia debe preparar ao alumnado para afrontar os estudos superiores de pedagogía dos instrumentos, de didáctica da linguaxe e da educación musical. Tentarase que os alumnos se impliquen activamente na materia e poidan levar á práctica o explicado en clase. As actividades que se desenvolvan farán fincapé no traballado nas clases e axudarán a desenvolver as capacidades e contidos de diferente tipoloxía. Potenciarase a elaboración de recursos e materiais didácticos polos propios alumnos e o desenvolvemento do seu espírito crítico, tan necesario á hora de seleccionar materiais e escoller métodos de ensino.

A dinámica do grupo será variada realizándose actividades individuais, en grupo e colectivas favorecendo na aula un ambiente de intercambio, colaboración e interacción como motor de aprendizaxe, variando espazos e materiais.

A aprendizaxe propiciará situacións que sexan motivadoras para o alumnado ou que favorezan a potenciación da motivación que se sinte, de xeito natural, ante o fenómeno musical. É fundamental crear contextos de aprendizaxe que lles obriguen a ter presentes os contidos xa coñecidos e garantir a construción das novas aprendizaxes a través dos coñecementos adquiridos previamente.

3 Atención á diversidade

As medidas que se levarán a cabo para a atención á diversidade atópanse detalladas no Plan de atención á diversidade do centro, dispoñible na páxina súa páxina web.

4 Temas transversais

4.1. Educación en valores

A importancia da experiencia previa do alumnado será o elemento do que partir en numerosas ocasións, xa que a totalidade da aula ven de levar moitos anos participando en procesos de ensino-aprendizaxe en diversos centros. A educación en valores considérase esencial no que supón ser un exemplo para o alumnado, considerando fundamental a empatía, a igualdade e o feito de non permitir a discriminación.

4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

A aplicación da tecnoloxía da información e comunicación (TIC) e as Novas Tecnoloxías levounos a unha nova revolución, permitindo un crecemento enorme, evolución e perfeccionamento do proceso creativo musical. Non obstante, faise necesario regularlas, e, seguindo a normativa do noso centro, establecemos o seguinte regulamento:

1. Non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquera outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice e sexa con fins didácticos.
2. Non se permite o uso na aula ou fora dela de ningún programa ou aplicación informática que recopile ou faga uso de calquera dato do alumnado (datos persoais, datos de avaliación e seguemento) agás CENTROSNET, e a súas aplicacións para dispositivos móbiles, ou calquera outro establecido e/ou autorizado pola consellería.
3. Poderanse utilizar outros programas ou aplicacións informáticas que non recopile nin faga uso de calquera dato do alumnado (metrónomo, afinador, etc.).
4. Para o uso de calquera outro programa ou aplicación informática do que non se faga mención na programación didáctica correspondente ou recopile ou faga uso de algún dato de carácter persoal ou referente ao seguemento ou avaliación do alumnado, deberáse pedir autorización expresa a cada alumno ou alumna, ou aos seus titores legais, de ser o caso.
5. No caso de que o profesorado ou o alumnado precisen facer uso do móbil ou de calquera outro dispositivo electrónico semellante nas aulas por algún motivo de forza maior e xustificable, deberá pedirse autorización á Dirección do Centro.

5 Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Estas actividades estarán organizadas ou coordinadas polo centro, ou colaborando con outras entidades alleas, e estarán relacionadas con aspectos propios das ensinanzas de música: Cursos especializados, asistencia a concertos ou ensaios de agrupacións de música, concertos fóra do centro, etc.. Os alumnos e alumnas e os seus responsables legais estarán informados con anterioridade de tódolos datos pertinentes. Nestas actividades,

organizadas para incentivar aos alumnos e alumnas e mellorar a súa educación, se resaltarán, ademais valores de respecto e convivencia, entre outros.

Fomentarase a asistencia aos concertos didácticos e audicións programados habitualmente no centro fóra do seu horario lectivo.

6 Secuenciación do curso

6.1. Curso: 6º de Grao Profesional

6.1.1. Obxectivos

- Coñecer as principais metodoloxías no eido da educación musical e os seus recursos pedagóxicos.
- Comprender as fases do desenvolvemento evolutivo.
- Coñecer e comprender os principios da psicopedagogía xeral e do modelo proposto pola LOE en particular.
- Diseñar, desenvolver e avaliar unidades didácticas dentro do arco das programacións de aula.
- Valorar as materias e os recursos didácticos propios do ensino da música en Galicia.
- Ter un dominio básico de ferramentas dixitais para elaborar recursos para o alumnado.

6.1.2. Contidos

Primeiro trimestre

- Principios da educación musical.
- Historia da educación musical.
- O currículo: do proxecto educativo ás programacións de aula.
- Creación de actividades de repaso para un curso determinado.
- A didáctica da educación musical.

Segundo trimestre

- As escolas pedagóxicas principais na música: Kodaly, Dalcroze, Willems, Orff, Wuytack, Ward, Tonic Sol-Fa, Martenot, Chevais, etc.
- Compoñentes do deseño curricular: obxectivos, contidos, metodoloxía, actividades, interacción na aula, aspectos organizativos e avaliación.

- Programación e avaliación.
- Orientacións metodolóxicas para o desenvolvemento da actividade na aula atendendo á especialidade ou familia instrumental.

Terceiro trimestre

- As programacións de aula e as unidades didácticas.
- Recursos didácticos e materiais para o ensino da música: instrumentos, libros de texto e outros.
- As tecnoloxías aplicadas á didáctica musical.
- O ensino da música noutros niveis educativos.
- Apreciación do patrimonio musical e cultural galego como recurso pedagóxico.

6.1.3. Avaliación

Na avaliación preténdese coñecer e valorar se o alumnado acadou as capacidades sinaladas nos obxectivos. Salientamos a importancia de coñecer a evolución na adquisición de coñecementos e no desenvolvemento das capacidades.

A reflexión non só partirá de se acadaron os obxectivos propostos, senón tamén do que non se acadou e doutros que se acadaran. Faranse tanto na aula como no moodle.

Procederáse a unha avaliación inicial, na que se tome constancia do punto de partida. Non se esixen uns coñecementos previos específicos da materia, pois se partirá da experiencia do alumnado ao longo de todas as súas vivencias en procesos de ensino-aprendizaxe, máis é posible que exista alumnado realizando estudos universitarios relacionados co itinerario.

Avaliarase, así mesmo, outros elementos do proceso didáctico como os materiais, os espazos, os recursos e a práctica docente. Os recursos utilizados para a avaliación estarán baseados na observación e na reflexión. Observación diaria – con recollida precisa de datos que impidan o esquecemento e a confusión- do traballo de cada alumno e alumna, a súa evolución, a súa actitude ante a materia, os seus avances respecto a posición anterior e os erros ou estancamentos que puideran aparecer.

Criterios de avaliación

- Amosar o coñecemento dos principios pedagóxicos do ensino musical. Este criterio pretende avaliar a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para elaborar unha pedagogía musical axeitada.
- Amosar o coñecemento dos métodos e dos sistemas actuais da pedagogía musical, así como as súas aplicacións máis frecuentes. Mediante este criterio valorarase a comprensión do alumnado en relación cos sistemas musicais e a súa utilización no ensino da música.

- Expoñer temas de música, facendo uso de recursos didácticos e materiais de novas tecnoloxías que axuden a desenvolver os contidos de cada tema. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento e o desenvolvemento dos recursos e dos materiais educativos tradicionais e actuais, así como as posibilidades que poden ofrecer na pedagogía musical.
- Analizar e interpretar obras axeitadas de diversas épocas e estilos co seu instrumento principal, facendo referencia ás orientacións metodolóxicas propias dese instrumento. Trátase de constatar o grao de coñecemento e de madurez do alumnado, así como os seus recursos para explicar os criterios estéticos correspondentes.
- Demostrar o coñecemento dos conceptos do currículo, dos elementos básicos e da súa concreción curricular. Este criterio avalía os coñecementos xerais relacionados cos deseños curriculares.
- Presentar e defender unha programación didáctica para un determinado nivel. Preténdese comprobar se os elementos que forman unha programación didáctica están basicamente comprendidos.
- Impartir unha clase con referencia a un tema musical delimitado para un determinado nivel no ensino musical. Con este criterio comprobarase o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto ao coñecemento do deseño curricular da LOE, a asimilación dos seus obxectivos e a capacidade de entendemento Páxina 10 de 14 dos conceptos pedagóxicos explicados, así como as súas posibilidades para estruturar unha unidade didáctica.

Mínimos esixibles

Para poder superar a materia de Itinerario de Pedagogía, terán que realizarse alomenos as actividades de entrega plantexadas por trimestre, así como cada un dos traballos finais de cada avaliación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

As probas trimestrais serán tanto en forma de probas específicas como de traballos prácticos do seguinte tipo:

- Lectura e reflexión dos documentos de traballo.
- Exposición e desenvolvemento dunha práctica didáctica a partir da elección de recursos e estratexias propias dunha metodoloxía concreta.
- Reflexións conxuntas coas aportacións tanto nas sesións presenciais como pola plataforma virtual.
- Elaboración dos aspectos básicos da programación dun curso do instrumento principal do alumno: obxectivos, contidos, metodoloxía, avaliación...
- Elaboración e exposición dunha unidade didáctica e posta en práctica da mesma.
- Creación de materiais didácticos e avaliación destes.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación de cada trimestre serán calculados mediante a media aritmética dos traballos, exposicións ou probas específicas de cada trimestre.

Por outra banda, para a avaliación final teranse en conta as seguintes porcentaxes por trimestre:

- Primeiro trimestre 33%
- Segundo trimestre 33%
- Terceiro trimestre 34%

6.1.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non asista a clase realizará unha proba específica que consistirá nun exame e na entrega das actividades e traballos plantexados ao longo do curso.

- Unha exposición práctica didáctica a partir da elección dos recursos e estratexias propias dunha metodoloxía concreta.
- Unha unidade didáctica dun curso de linguaxe musical ou un conxunto de actividades interactivas.
- Elaboración de materiais didácticos (10 actividades, alomenos dúas delas coas TIC) relacionados coa unidade didáctica presentada ou para un curso concreto do propio instrumento.

A entrega destes traballos será obrigatoria para calcular a media aritmética entre os mesmos e a proba específica, e poder superar a materia.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrito, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

O alumno ao que non se lle poda aplicar a avaliación continua deberá realizar unha proba específica que consistirá nun exame e na entrega das actividades e traballos plantexados ao longo do curso.

- Unha exposición práctica didáctica a partir da elección dos recursos e estratexias propias dunha metodoloxía concreta.
- Unha unidade didáctica dun curso de linguaxe musical ou un conxunto de actividades interactivas.
- Elaboración de materiais didácticos (10 actividades, alomenos dúas delas coas TIC) relacionados coa unidade didáctica presentada ou para un curso concreto do propio instrumento.

A entrega destes traballos será obrigatoria para calcular a media aritmética entre os mesmos e a proba específica, e poder superar a materia.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.

Proba extraordinaria de avaliación (para materias con cualificación negativa)

O alumno que non supere a materia na avaliación ordinaria deberá realizar unha proba específica que consistirá nun exame e na entrega das actividades e traballos plantexados ao longo do curso.

- Unha exposición práctica didáctica a partir da elección dos recursos e estratexias propias dunha metodoloxía concreta.
- Unha unidade didáctica dun curso de linguaxe musical ou un conxunto de actividades interactivas.
- Elaboración de materiais didácticos (10 actividades, alomenos dúas delas coas TIC) relacionados coa unidade didáctica presentada ou para un curso concreto do propio instrumento.

A entrega destes traballos será obrigatoria para calcular a media aritmética entre os mesmos e a proba específica, e poder superar a materia.

6.1.5. Recursos didácticos

- Recursos espaciais: aula, exteriores da aula onde se desenvolven as actividades relacionadas coa materia (concertos didácticos, conferencias...) tales como teatros, salas de concertos, etc...
- Recursos materiais: medios audiovisuais, ordenador e pizarra dixital. Material bibliográfico: libros, partituras, cadernos e outros materiais didácticos. Instrumentos: piano, instrumental Orff e os propios do alumnado.
- Recursos personais: Profesorado, alumnado, pais, nais ou titores. Músicos que leven a cabo concertos didácticos e conferencias.
- Recursos na rede: blogues de contidos musicais nos que atopar explicacións, exercicios, xogos educativos, vídeos e actividades diversas. Portais de elaboración de actividades educativas.

7 Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Os departamentos reuniranse alomenos unha vez ao mes, na que se terá que comentar o seguimento da programación por parte dos profesores. Nesta valoración incluíránse os obxetivos non acadados de cada una das materias. Nas reunións de departamento o profesorado poderá achegar un documento de seguimento da avaliación onde rexistra as modificacións ou suxerencias a realizar na programación así coma as observacións dos grupos e a súa evolución.

É función do departamento participar no seguimento mensual, cando menos, da programación didáctica, e elaborar, rematado o curso escolar, unha memoria anual na que se avalíe a súa aplicación.

8 Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Ao remate de cada trimestre valorarase o funcionamento interno do departamento en función dos datos obxetivos recollidos polo mesmo.

Á vista das actas correspondentes, os departamentos, despois das avaliacións ordinarias de final de curso, recollerán nunha memoria as propostas ou suxerencias de mellora non só de cara ao departamento senón tamén de cara ao centro educativo.

9 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Segundo a Orde do 10 de marzo de 2009, polo que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música e danza, o premio fin de grao concederase ao alumnado que cumpla os dous seguintes requisitos:

- Rematar os estudos profesionais de música cunha cualificación media de 8, polo menos, no último curso.
- Superar a proba anual correspondente ao final do curso, que deberá ser de carácter práctico e será valorada por un tribunal constituído para tal fin. Os criterios valorativos para a obtención do premio fin de grao establecidos pola Comisión de Coordinación Pedagóxica do centro son comúns para todas as especialidades, pódense consultar no centro ou na súa páxina web.